

Do wniosku należy dołączyć:

- odpis wniosku w 3 egzemplarzach
  - zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia psychicznego lub orzeczenie ZUS – KIZ o stopniu niepełnosprawności
  - akt urodzenia osoby ubezwłasnowolnianej,
  - gdy wnioskodawca jest rozwódką lub rozwodnikiem - akt małżeństwa z adnotacją o rozwodzie lub akt małżeństwa i odpis wyroku rozwodowego (gdy ubezwłasnowolnienie dotyczy dziecka)
  - gdy wnioskodawca jest wdową lub wdowcem – akt małżeństwa i akt zgonu współmałżonka (gdy ubezwłasnowolnienie dotyczy dziecka) lub aktualny akt małżeństwa
  - gdy osoba mająca być ubezwłasnowolniona pozostaje w związku małżeńskim należy wskazać adres współmałżonka jako uczestnika postępowania
  - w przypadku gdy stronami będzie rodzeństwo lub dziadkowie i wnuki należy załączyć takie akty z USC z których wynikałby stopień pokrewieństwa
  - jeśli siostra wnosi o ubezwłasnowolnienie brata to załączyć należy odpis aktu małżeństwa własny (jeżeli jest panną to akt urodzenia) i akt urodzenia brata
  - Wskazane jest podanie numeru telefonu wnioskodawcy celem ułatwienia kontaktu z biegłym.
- Wniosek i wszystkie załączniki składane są w:
- 4 egzemplarzach gdy uczestnik postępowania (osoba, która ma być ubezwłasnowolniona) jest stanu wolnego;
  - 5 egzemplarzach gdy uczestnik postępowania pozostaje w związku małżeńskim, a małżonek nie jest osobą składającą wniosek.

**ILE KOSZTUJE SPRAWA O
UBEZWŁASNOWOLNIENIE ?**

Oplata stała wynosi 40 zł.

Po złożeniu sprawy sędzia referent wzywa wnioskodawcę do uiszczenia zaliczki na biegłego – o wysokości poinformuje Sąd.

Oplaty można uiścić na pocztu na podany w wezwaniu numer konta lub w kasie Sądu Okręgowego każdorazowo podając numer sprawy, który również znajdziemy na wezwaniu.

Przykład wniosku o ubezwłasnowolnienie

Wszystkie dane są fikcyjne. Ewentualne podobieństwa są przypadkowe
Radom, dnia , 13 maja 2005r

Sąd Okręgowy w Radomiu

I Wydział Cywilny

Wnioskodawca:

Jerzy Nowotko
ul. Libichowska 27
90-900 Łódź PESEL

Uczestnik :

Regina Golawska
ul. Kochanowskiego 26
87-300 Łódź / należy wpisać adres zamieszkania i do korespondencji/

WNIOSEK O UBEZWŁASNOWOLNIENIE

Wnoszę o ubezwłasnowolnienie całkowite Reginy Golawskiej z domu Andrearczyk, urodzonej 21 września 1949 r. w Łodzi, córki Jana i Reginy zam. w Łodzi przy ul. Kochanowskiego 20.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca jest bratem Reginy Golawskiej

Dowód : odpisy skrócone aktów urodzenia.

Około 10 lat temu uczestniczka zaczęła nadużywać alkoholu, co spowodowało w konsekwencji jej uzależnienie. W początkowym okresie nalogu potrafiła zapanować nad sobą i kontrolować swe reakcje. Jednakże od około 1,5 roku uczestniczka zaczęła przyjmować środki odurzające - głównie relanium, które pija alkoholem, co powoduje całkowitą utratę kontaktu z otoczeniem.

Na obecnym etapie uzależnienia siostra wnioskodawcy nie jest w stanie kierować swym postępowaniem, a w przypadku popadnięcia w stan upojenia alkoholowego lub transu narkotycznego, porozumienie się z nią jest zupełnie niemożliwe.

Dowód: zaświadczenie od lekarza psychiatry z rozpoznaniem choroby

Ponadto, znajdując się w opisanych powyżej stanach upojenia alkoholowego bądź ośpienia narkotycznego Regina Golawska znęca się fizycznie nad swoim mężem, który jest inwalidą wojennym - nie ma prawej nogi, zaś moralnie nad dzieckiem - 17 letnią córką, co jest w chwili obecnej przedmiotem postępowania karnego w sprawie II K 102/00 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi .

Wobec powyższego, przedmiotowy wniosek jest w pełni uzasadniony.

Jerzy Nowak

załączniki:

1. odpisy skrócone aktów urodzenia stron
2. 2 odpisy wniosku
3. aktualne zaświadczenie od lekarza psychiatry z rozpoznaniem choroby

UBEZWŁASNOWOLNIENIE
UBEZWŁASNOWOLNIENIE

Informacje zawarte w broszurze pozwolą Państwu znaleźć odpowiedzi na podstawowe pytania, które najczęściej zadajecie w sekretariatach sądowych.

O ewentualne porady prawne należy zwrócić się do prawnika.

CZYM JEST ZDOLNOŚĆ DO CZYNNOŚCI PRAWNYCH ?

Zdolność do czynności prawnych to możliwość nabywania praw i obowiązków z zakresu prawa cywilnego własnym działaniem i we własnym imieniu. Oznacza to, że osoba mająca zdolność do czynności prawnych może swym własnym działaniem nabywać i tracić prawa oraz zaciągać zobowiązania. Przyjmuje się, że osoba fizyczna może:

- korzystać z pełnej, nieograniczonej zdolności do czynności prawnych,
- mieć ograniczoną zdolność do czynności prawnych,
- być całkowicie pozbawiona zdolności do czynności prawnych.

UBEZWŁASNOWIENIE CAŁKOWITE

Pełną zdolność do czynności prawnych osoba fizyczna może utracić tylko w wyniku ubezwłasnowolnienia całkowitego. Może ono zostać orzeczone w stosunku do osoby pełnoletniej, jak i nie mającej ukończonych lat osiemnastu, ale mającej ukończonych lat trzynastu.

Art. 13 par. 1 kc określa, że do ubezwłasnowolnienia całkowitego osoby w wieku powyżej lat trzynastu, może dojść tylko wtedy, gdy są spełnione w chwili orzekania o ubezwłasnowolnieniu dwie przesłanki, a mianowicie:

osoba, której dotyczy postępowanie jest chora psychicznie, niedorozwinięta umysłowo lub też dotknięta innego rodzaju zaburzeniami psychicznymi, w szczególności pijaństwem lub narkomanią, wskutek tej choroby nie jest w stanie kierować swym postępowaniem.

Inna ułomność osoby, niezależnie od tego co jest jej przyczyną, nie daje podstaw do ubezwłasnowolnienia.

Sąd Okręgowy po uprawomocnieniu się orzeczenia o ubezwłasnowolnieniu całkowitym przesyła odpis postanowienia do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego, właściwego dla miejsca zamieszkania uczestnika postępowania osoby ubezwłasnowolnionej. Sąd opiekuńczy ustanawia dla niej przedstawiciela ustawowego - opiekuna. Dokonuje on w imieniu osoby ubezwłasnowolnionej czynności prawnych. Czynności prawne dokonane przez osobę, która nie ma zdolności do czynności prawnych są nieważne. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy osoba niezdolna do czynności prawnych zawarła umowę należącą do powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego np. zakupy. Taka umowa staje się ważną z chwilą jej wykonania, chyba że pociąga za sobą rażące pokrzywdzenie osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie.

-1-

Wszelkich innych czynności prawnych dokonuje w imieniu osoby opiekun prawny. Niektórych czynności przedstawiciel ustawy nie może jednak dokonać. Są nimi np.: sporządzenie i odwołanie testamentu, zawarcie małżeństwa.

UBEZWŁASNOWIENIE CZĘŚCIOWE

Ograniczenie zdolności do czynności prawnych następuje przez ubezwłasnowolnienie częściowe. Osoba pełnoletnia może być ubezwłasnowolniona częściowo:

z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, wskutek tej choroby potrzebna jest jej pomoc do prowadzenia swych spraw.

Przyczyny z powodu których może dojść do ubezwłasnowolnienia częściowego i całkowitego są takie same. I w jednym i w drugim wypadku orzeczenie ubezwłasnowolnienia może nastąpić tylko z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa i narkomanii. W obu tych przypadkach pijaństwo i narkomania wymienione zostały przykładowo, jako przyczyny mogące uzasadniać ubezwłasnowolnienie. Ubezwłasnowolnienie więc może wchodzić w grę także w wypadku, gdy do zaburzeń psychicznych dojdzie z innych przyczyn. Stan psychiczny osoby mającej zostać ubezwłasnowolnioną częściowo jest z reguły lepszy dlatego jest jej potrzebna jedynie pomoc do prowadzenia jej spraw. Dla osoby takiej opiekuńczy sąd rejonowy po przesłaniu postanowienia o ubezwłasnowolnieniu częściowym ustanawia przedstawiciela ustawowego - kuratora. Zgoda kuratora jest potrzebna do ważności czynności prawnych dokonanych przez osobę ubezwłasnowolnioną. Ważność zaś umowy, która została zawarta przez osobę ubezwłasnowolnioną częściowo bez wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego zależy od potwierdzenia umowy przez tego przedstawiciela. Osoba taka może bez zgody przedstawiciela ustawowego zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego. Ponadto bez zgody przedstawiciela może rozporządzać swoim zarobkiem, chyba że sąd opiekuńczy z ważnych powodów postanowi inaczej. Także bez zgody może nawiązać stosunek pracy oraz dokonywać czynności prawnych, które dotyczą tego stosunku. Jednakże, gdy stosunek pracy sprzeciwia się dobru tej osoby, przedstawiciel ustawowy ze zezwoleniem sądu opiekuńczego może stosunek pracy rozwiązać..

-2-

Osoba mająca ograniczoną zdolność do czynności prawnych nie może podejmować niektórych czynności np. nie może sporządzić i odwołać testamentu

Orzeczenie ubezwłasnowolnienia nie może nastąpić na czas określony. Obowiązuje ono aż do jego uchylecia (bądź też zmiany); sąd może w razie poprawy stanu psychicznego zmienić ubezwłasnowolnienie całkowite na częściowe, a w razie pogorszenia się tego stanu - zmienić ubezwłasnowolnienie częściowe na całkowite.

GDZIE I KTO MOŻE ZŁOŻYĆ WNIOSEK O UBEZWŁASNOWIENIE ?

W sprawach o ubezwłasnowolnienie właściwy jest sąd okręgowy miejsca zamieszkania osoby, która ma być ubezwłasnowolniona, a w braku miejsca zamieszkania - sąd miejsca jej pobytu. W okręgu radomskim o ubezwłasnowolnieniu orzeka Wydział I Cywilny Sądu Okręgowego w Radomiu.

Wniosek o ubezwłasnowolnienie może złożyć jedynie:

- krewny w linii prostej (jednak krewni osoby, która ma być ubezwłasnowolniona, nie mogą zgłaszać wniosku o wszczęcie postępowania jeżeli osoba ta ma przedstawiciela ustawowego,
- małżonek,
- przedstawiciel ustawowy.

Osoby nie należące do kręgu osób uprawnionych do złożenia wniosku o ubezwłasnowolnienie, a widzące potrzebę ubezwłasnowolnienia np. dalszego krewnego lub obcej osoby potrzebującej pomocy mogą złożyć wniosek do prokuratora o wszczęcie postępowania o ubezwłasnowolnienie.

CO POWINIEN ZAWIERAĆ WNIOSEK O UBEZWŁASNOWIENIE ?

Wniosek powinien zawierać:

1. Zakres ubezwłasnowolnienia (częściowe lub całkowite),
2. Krótkie uzasadnienie przyczyn dla których wniosek został złożony,
3. Stan cywilny osoby, która ma być ubezwłasnowolniona (jeżeli uczestnik pozostaje w związku małżeńskim, należy podać jego imię, nazwisko i adres).

-3-